

О.О. Панченко

аспірантка кафедри дошкільної освіти

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, м. Черкаси, Україна

oksana-shpundra@ukr.net

Науковий керівник – Ніколаеску І.О.,

доктор педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти

ОПТИМІЗАЦІЯ ДИСЦИПЛІН ПРИРОДНИЧОГО ЦИКЛУ ЗАСОБАМИ ІКТ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Останнім часом спостерігається тенденція доповнення традиційних засобів навчання інноваційними технологіями. Завдяки цьому виникає необхідність підготовки фахівця нової генерації, готового до впровадження нових інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в своїй професійній діяльності. З огляду на це, особливе місце у підготовці фахівців дошкільної освіти відводиться формуванню умінь раціонально обирати та практично застосовувати ІКТ в освітній діяльності закладу дошкільної освіти (ЗДО).

Згідно з Концепцією Нової української школи [1] формула успіху освітньої діяльності включає створення освітнього ІТ-середовища та віртуальних лабораторних баз для вивчення дисциплін природничо-математичного циклу [1, с. 28]. Не викликає жодних сумнівів, що для забезпечення наступності й перспективності навчання та виховання дітей, включення ІКТ у систему дошкільної освіти має бути узгодженим та таким, що передує початковій ланці освіти [2, с. 30].

Особливе місце відводиться підготовці майбутніх вихователів до професійної діяльності, що має спрямовуватись на формування не тільки природознавчої компетентності та опанування методики ознайомлення дітей з навколишнім світом дітей, але й розвитку цифрової компетентності, що дозволить запроваджувати ІКТ в закладах дошкільної освіти як невід'ємної складової освітнього процесу. Таким чином, зміст дисциплін природничого циклу в закладах вищої освіти, окрім модулів, спрямованих на формування загальних природознавчих знань та навичок застосування методики навчання, мають включати модулі з підготовки майбутнього вихователя до використовувати засобів ІКТ на заняттях в ЗДО.

Беручи за основу освітню програму спеціальності 012 Дошкільна освіта освітнього ступеня «бакалавр» Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, з'ясовано, що освітніми компонентами природничого циклу є дисципліна «Основи природознавства» та дисципліна «Теорія і методика ознайомлення дітей з навколишнім світом». Розглянемо детальніше зміст та можливості оптимізації дисциплін природничого циклу у підготовці фахівців дошкільної освіти.

Проаналізувавши модулі дисципліни «Основи природознавства», що викладається на 1 курсі, ми з'ясували, що основна мета дисципліни спрямована на формування природничої компетентності майбутнього фахівця на основі узагальнення та систематизації вже відомих знань з основ астрономії, ботаніки, зоології, землезнавства, краєзнавства та інших природничих наук. Враховуючи, що на 1 курсі не вивчаються методики навчання дітей дошкільного віку, нами запропоновано включення засобів інформаційно-комунікаційних технологій під час проведення лекційних, практичних та лабораторних занять. Відтак, власним прикладом викладач продемонструє студентам, що вивчення дисциплін природничого циклу може бути цікавим та пізнавальним, адже завдяки можливостям ІКТ студент не тільки швидко опанує навчальний матеріал, але й навчиться практично його реалізовувати (наприклад, студент в інтерактивній формі зможе перевірити результати власних навчальних досягнень, наприклад, практичні вправи на платформі <https://learningapps.org/> тощо). У результаті, під час вивчення дисципліни «Основи природознавства» викладач демонструє студентам можливості ІКТ під час навчання, що дозволяє переконати аудиторію у дієвості обраних ІКТ засобів навчання [3].

Власний досвід щодо викладання дисципліни «Теорія і методика ознайомлення дітей з навколишнім світом» переконливо засвідчив, що під час її вивчення студент має оволодіти методикою навчання дітей та навчитися самостійно використовувати ІКТ у роботі з дітьми дошкільного віку. У зв'язку з цим нами був розроблений окремий модуль, що зорієнтований на формування умінь та навичок застосовувати ІКТ під час організації занять з дошкільцями в освітньому процесі ЗДО. Окрім теоретичної складової заняття, пропонуємо застосовувати практичні завдання, зорієнтовані на оволодіння студентами ІКТ навичок та умінь застосовувати їх в своїй професійній діяльності. У такий спосіб завдання передбачають роботу студентів з основними програмовими засобами навчання, що можуть бути використані в освітній діяльності закладу дошкільної освіти. Розглянемо, на нашу думку, ефективні програмні засоби навчання, які доцільно використовувати вихователю під час підготовки до занять з дошкільцями в закладах дошкільної освіти та в освітній діяльності з дітьми старшого дошкільного віку під час ознайомлення з навколишнім світом:

– програми Microsoft PowerPoint та Microsoft Publisher (студенти навчаються розробляти демонстраційний матеріал для дітей у вигляді презентацій на обрану тематику та вивчають методику його використання на заняттях з дошкільцями);

– графічні редакторами: Paint, Adobe Photoshop, GIMP, де майбутні вихователі навчаються раціонально обирати зображення та модифікувати їх відповідно до мети чи завдань навчання (наприклад, змінювати колір овочів, міняти частини тіла тварин тощо);

– програмні тренажерами та програми-тести (студенти навчаються розробляти власні програми на закріплення чи перевірку знань дітей, завдяки можливостям Scratch програм та відкритим освітнім платформам);

– інтерактивна дошки та Multi-touch -технології SMART Table та SMART Board в освітній діяльності закладу дошкільної освіти під час демонстрації нового матеріалу чи закріплення вже отриманих знань, а також можливостей інтеграції різних засобів навчання;

– комп'ютерні ігри та віртуальні дитячі лабораторії під час організації занять з довілля;

Підсумовуючи зазначене вище, акцентуємо увагу на тому, що застосування/впровадження вище зазначених практичних завдань допоможе підготувати майбутнього фахівця дошкільної освіти до використання інформаційно-комунікаційних технологій під час ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з навколишнім світом та створити умови для забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти. У результаті цього, основна діяльність викладача закладу вищої освіти має бути спрямована на вдосконалення викладання шляхом включення ІКТ в освітній процес здобувачів вищої освіти й оптимізацію змісту природничих дисциплін, що, в свою чергу, стане підґрунтям у підготовці сучасного фахівця дошкільної освіти.

Література

1. Концепція Нової української школи UPL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 10.04.2020)
2. Марковська Т. В. Стан і перспективи впровадження ІКТ в практику дошкільної освіти. Комп'ютер у школі та сім'ї. №1, 2012. С. 29-32
3. Антонова О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у 1-2 класах ЗЗСО: навчально-методичний посібник UPL: https://www.geneza.ua/sites/default/files/productimages/Metodyky/Antonova_Inform_komunik_Tekhn_1.2k1.pdf (дата звернення: 9.04.2020)
4. Панченко О. О. Формування природничої компетентності дітей дошкільного віку. Modern educational space : the transformation of national models in terms of integration : Conference Proceedings, October 26, 2018. Leipzig : Baltija Publishing. 31-33 pages.

Анотація. Панченко О.О. Оптимізація дисциплін природничого циклу майбутніх фахівців дошкільної освіти шляхом включення ІКТ. У статті розглянуто шляхи оптимізації дисциплін природничого циклу у підготовці фахівців дошкільної освіти. Особливу увагу автор акцентує на підготовці вихователів до впровадження ІКТ в освітній процес закладу дошкільної освіти.

Ключові слова: фахівці дошкільної освіти, інформаційно-комунікаційні технології, освітній процес, дисципліни природничого циклу, освітня програма.

Аннотация. Панченко О.О. Оптимизация дисциплин естественнонаучного цикла будущих специалистов дошкольного образования путем включения ИКТ. В статье рассмотрены пути оптимизации дисциплин естественнонаучного цикла в подготовке специалистов дошкольного образования. Особое внимание автор акцентирует внимание на подготовке воспитателей к внедрению ИКТ в образовательный процесс учреждения дошкольного образования.

Ключевые слова: специалисты дошкольного образования, информационно-коммуникационные технологии, образовательный процесс, дисциплины естественнонаучного цикла, образовательная программа.

Summary. Panchenko O. Optimizing the disciplines of the natural cycle of future preschool education professionals by incorporating ICT. The ways of optimization of subjects of a natural cycle in preparation of specialists of preschool education are considered in the article. Particular attention is paid to the preparation of educators for the introduction of ICT in the educational process of the institution of preschool education.

Key words: specialists of preschool education, information and communication technologies, educational process, disciplines of the natural cycle, educational program.